

Diskreetti matematiikka
Harjoitus 10, 7.-8.12.2009

1. Olkoon $X = [-2, \infty[$ ja $Y = [1, \infty[$. Oletetaan tunnetuksi, että funktio $f : X \rightarrow Y$, $f(x) = x^2 + 4x + 5$, on bijektio. Määritettävä käänteisfunktio f^{-1} .
2. Määritellään $p\mathbf{N} = \{pn \mid n \in \mathbf{N}\}$. Oletetaan tunnetuksi, että kuvaus $f : 3\mathbf{N} \setminus \{0, 3\} \rightarrow 5\mathbf{N}$, $f(n) = 5(n-6)/3$, on bijektio (vrt. kirjan tehtävä 264b). Määritettävä käänteiskuvaus f^{-1} .
3. Tunnetusti identtinen funktio $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x$, on oma käänteisfunktionsa eli on voimassa $f = f^{-1}$. Mainittava ainakin kaksi muuta funktiota $\mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, joilla on myös tämä sama ominaisuus. Mikä ominaisuus tällaisten funktioiden kuvaajilla näyttäisi yleisesti olevan?
4. Olkoon $f(x) = 1/(1+x)$ ja $g(x) = 1/(1-x)$. Muodostettava funktion $h = f \circ g - g \circ f$ sääntö (siis mitä on $h(x) = (f \circ g)(x) - (g \circ f)(x)$?). Mitkä ovat funktion h määrittely- ja arvojoukko?
5. Olkoon X epätyhjä joukko. Olkoon $\mathcal{F}$ kaikkien kuvausten $X \rightarrow X$ joukko, $\mathcal{B}$ kaikkien bijektioiden $X \rightarrow X$ joukko ja i identtinen kuvaus $X \rightarrow X$. Todistettava, että $\forall f \in \mathcal{F} : f \circ i = i \circ f = f$.
6. Jatkoa edelliseen tehtävään. Todistettava, että $\forall f \in \mathcal{B} : f^{-1} \circ f = f \circ f^{-1} = i$.
7. Jatkoa edelliseen tehtävään. Todistettava, että $\forall f, g \in \mathcal{B} : (g \circ f)^{-1} = f^{-1} \circ g^{-1}$.
8. Todistettava, että 5:llä jaollisten ja 7:llä jaollisten positiivisten kokonaislukujen joukot ovat keskenään yhtä mahtavia.
9. Todistettava, että tason kaikkien ympyröiden joukko ja ylöspäin aukeavien paraabelien joukko ovat keskenään yhtä mahtavia.

HUOM. Tällä kertaa kokoontuu vain kolme ryhmää, joista ensimmäinen ma 7.12. klo 12-14 ja toinen 14-16. Kolmas ryhmä kokoontuu ti 8.12. klo 10-12. Saliin selvittyä asiasta tiedotetaan kurssin sähköpostilistalla. Tällä kertaa kirjallisesti palautetut tulee jättää kansliaan viimeistään ma klo 12.

HUOM. Toiseen välikokeeseen osallistumisen edellytyksenä on, että 40 % (eli 16 tehtävää) harjoitusten 6-10 tehtävistä on tehty. Välikoe on to 10.12. klo 12.00-14.00 Päätalo ls D10b.